

Họa sĩ **Uyên Huy**

Huỳnh Văn Mười

Nhà Giáo Nhân dân, Nguyên Trưởng Khoa Hội Hoạ
và Trưởng Khoa Mỹ Thuật Ứng Dụng,
của Trường Đại Học Mỹ Thuật TP. Hồ Chí Minh.

VẤN ĐỀ CƠ BẢN CỦA HÌNH HOẠ
& **PHƯƠNG PHÁP
VẼ ĐẦU TƯỢNG**

Sách tái bản lần 1

NHÀ XUẤT BẢN TỔNG HỢP TP. HCM

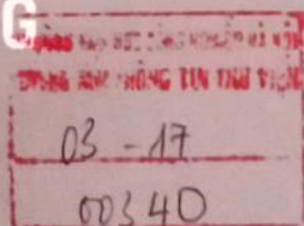

NHÀ SÁCH LỘC

MỘT SỐ VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ MÔN HỌC HÌNH HỌA

PHƯƠNG PHÁP VẼ ĐẦU TƯỢNG

LỜI TỰA

Vẽ là một trong những khả năng cơ bản nhất của con người, thậm chí có thể nói rằng: Vẽ là một trong những bản năng tuyệt vời của con người.

Quả thật, từ thuở hồng hoang, con người biết vẽ trước khi biết viết. Từ tuổi nhi đồng, các em đã biết vẽ trước khi biết viết và nhận biết được mặt chữ.

Như vậy, vẽ theo bản năng thì không khó, nhưng học vẽ để phát triển năng khiếu bẩm sinh để trở thành người biết vẽ và sáng tạo bằng hình vẽ mỹ thuật là cả một quá trình học, khổ luyện và có phương pháp.

Con người là đối tượng khó vẽ nhất. Muốn vẽ được hình tượng con người dưới dạng bài vẽ nghiên cứu thì phải trải qua nhiều giai đoạn học tập, rèn luyện.

Tiến trình học vẽ thì vẽ hình họa là môn học nhằm rèn luyện khả năng quan sát, nhìn ngắm khám phá, vẽ lại đối tượng theo mắt thấy. Quá trình học tập, rèn luyện này phải đi từ thấp đến cao, từ dễ đến khó. Qua đó cũng rèn luyện khả năng cảm thụ, cảm xúc và thị hiếu thẩm mỹ về hình.

Trước khi vẽ đầu người là phải vẽ đầu tượng, trước khi vẽ đầu tượng thì điều kiện tiên quyết là học viên bắt buộc phải biết vẽ tốt các hình khối cơ bản như vuông, tròn, chữ nhật, tam giác, lục giác, bát giác, hình trụ, đa giác và các loại mẫu tĩnh vật. Trước khi học vẽ tĩnh vật thì người học phải biết quan sát, phân tích và vẽ thật tốt các loại hình khối.

Bởi lẽ, theo góc độ nghiên cứu khoa học về tạo hình, về cấu trúc, phần bên khuất trong của vật thể. Xét về góc độ hình khối hay cách quy các vật thể vào hình khối trong không gian mọi vật thể đều được cấu tạo bởi một hay nhiều khối.

Hãy thấu hiểu và kiểm chứng điều này trong suốt quá trình quan sát, phân tích vật thể. Đặc biệt là giai đoạn dựng hình. Cũng nên nhẹ nhàng hoá tư duy thực hành về thao tác vẽ: nét vẽ đúng sẽ nằm giữa các nét vẽ sai và vẽ sai là điều bình thường trong suốt quá trình học vẽ.

Do đó, khi vẽ nét chưa đúng thì bạn đừng vội dùng tẩy để xoá ngay, cứ tiếp tục vẽ. Nét thứ hai cũng có thể sai, cũng chưa vội xoá. Nét thứ ba cũng có thể sai tiếp; nhưng không sao cả. Chính nhờ dựa vào vị trí của những nét vẽ sai sẽ giúp bạn định vị, định hướng nét vẽ đúng sau đó.

Hãy rời xa cục tẩy càng tốt. Điều quan trọng là vẽ không chỉ theo mắt thấy mà còn phải hiểu và đánh giá. Vẽ từ tổng thể cho đến chi tiết, tô bóng toàn bộ từ nhạt đến đậm.

Trong quá trình vẽ thỉnh thoảng hãy lùi xa để có thể nghỉ mắt, ngắm kỹ toàn bộ bố cục, sự thăng bằng của khối hình, thể dáng, hệ thống ánh sáng và mức độ hiển thị của hình vẽ so với đối tượng.

Các tỷ lệ lý tưởng về cơ thể học phần đầu người chỉ giúp cho chúng ta hiểu thêm tương quan tỷ lệ của phần đầu người. Còn cấu trúc, xương cơ về cơ thể học chắc chắn là sẽ giúp bạn trong khi phân tích hình thể, sự chuyển động cụ thể ở ngoài hình khi vẽ toàn thân người sau này...

Tóm lại, phạm vi nội dung quyển sách này là nhằm trang bị những kiến thức cơ bản nhất về tư duy để thực hành tốt các bài vẽ về đầu tượng. Điều kiện tiên quyết trước khi vẽ nhóm bài đầu tượng con người thì các bạn học viên phải học, hiểu, vẽ và vẽ thật tốt các bài vẽ tĩnh vật, đặc biệt là nhóm bài vẽ các khối cơ bản trên cơ sở hiểu rõ cách phân tích về hình khối.

Do đó, nội dung chủ yếu của quyển sách này chỉ trình bày những kiến thức cơ bản về hình họa và trong phạm vi thực hành vẽ đầu tượng mà thôi.

Trong khi trình bày nội dung quyển sách này tác giả có sưu tập và mượn hình ảnh minh họa của nước ngoài, biên tập lại, tự minh họa thêm và soạn phần lý thuyết để minh giải cho bài giảng của mình.

Hãy nhớ rằng: muốn bước lên bậc thang thứ ba thì phải bước bậc thứ hai mà muốn bước lên này thì chắc chắn không thể bỏ qua bậc thứ nhất. Học, phát triển năng khiếu nghệ thuật không thể vội vàng. Kiên nhẫn, khổ luyện, vẽ nhiều là cách tốt nhất sẽ dẫn bạn đến thành công.

Hãy rèn luyện sao cho: mắt thấy, ý muốn và thao tác vẽ đạt được sự hợp nhất. Chúc các bạn thành công trong học tập và rèn luyện.

Hoạ sĩ Uyên Huy

*Nhà Giáo Nhân dân, Nguyên Trường Khoa Hội Họa
và Trường Khoa Mỹ Thuật Ứng Dụng,
của Trường Đại Học Mỹ Thuật TP. Hồ Chí Minh.*

MỘT SỐ VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ HÌNH HOẠ & PHƯƠNG PHÁP VẼ ĐẦU TƯỢNG

I- MỸ THUẬT & NGHỆ THUẬT THỊ GIÁC.

Mỹ thuật là một lãnh vực cực kỳ lớn của nghệ thuật thị giác. Nghệ thuật thị giác lại là một bộ phận của nghệ thuật. ...Nghệ thuật thị giác là nghệ thuật sáng tạo nên những hình tượng nghệ thuật đặt trên cơ sở của sự cảm nhận và đánh giá theo quy luật thẩm mỹ thị giác .

Mỹ thuật là nghệ thuật nghiên cứu, sáng tác nên những tác phẩm có liên quan đến Cái Mỹ, một trong ba chân lý của loài người. Nó là nghệ thuật sáng tạo, là phương tiện để làm cho con người trở nên bất tử khi tạo nên những kiệt tác phục vụ của khát vọng hưởng thụ Cái Đẹp của con người.

Mỹ thuật là khoa học, là nghệ thuật ,là thế giới mà trong đó con người với khát vọng sáng tạo thể hiện quyền tự do sáng tác để tạo nên những tác phẩm nhằm chuyển tải những ý tưởng, tình cảm của tác giả thông qua các phương tiện vật chất.

Các phương tiện hình thức này được coi là các yếu tố thị giác gồm: đường nét, nét vẽ, những chấm, những đốm, điểm, hình thể, khối, không gian, thời gian, ánh sáng, màu sắc, chất liệu...

Các yếu tố thị giác nói trên được các nghệ sĩ : hoạ sĩ, nhà điêu khắc, nhà trang trí, nhà thiết kế,...., vận dụng theo trình độ tay nghề, thị hiếu thẩm mỹ, xúc cảm riêng để hình tượng hoá các ý tưởng, nội dung, cảm xúc vô hình thành hình tượng hữu hình trong nghệ thuật thị giác, đạt yêu cầu thẩm mỹ, làm thoả mãn lý trí và tình cảm của của người xem.

Mỹ thuật là một kho tàng vĩ đại, góp phần tạo nên kho tàng nghệ thuật của nhân loại.

Thế gian không có nghệ thuật là thế gian chết. Mỹ thuật là hiệu quả của toàn bộ sức lao động sáng tạo của loài người nhằm thoả mãn khát vọng sáng tạo và hưởng thụ Cái Đẹp.

II- MÔN HỌC HÌNH HOẠ VAI TRÒ VỊ TRÍ & CHƯƠNG TRÌNH HỌC.

Muốn vào thế giới của sáng tạo nghệ thuật thị giác, thế giới của mỹ thuật thì đòi hỏi phải có năng khiếu, tình yêu nghệ thuật, sự lao động, sự kiên nhẫn, hăng say học tập, sáng tạo không mệt mỏi. Lao động sáng tạo là dạng lao động tuệ ở trình độ cao. Để đạt được điều này thì mọi người phải kinh qua quá trình học tập, rèn luyện thậm chí khổ luyện có một cách hệ thống, có phương pháp từ thấp đến cao.

Chương trình học của lãnh vực mỹ thuật chia ra nhiều lãnh vực cực kỳ lớn như: Nghệ thuật tạo hình và Mỹ thuật ứng dụng. Bản thân mỹ thuật ứng dụng cũng lại chia làm ba lãnh vực rất lớn là: nghệ thuật trang trí, nghệ thuật thiết kế, nghệ thuật thủ công.